

Rovaniemen kaupungin jätehuoltojaosto

Yritysvaikutusten arviointi jätteenkuljetusjärjestelmäpäätöksestä

Pohjana lausunto 3.5.2024

Lapin Yrittäjät ry, Rovaniemen Yrittäjät ry, SKAL Ympäristöyritykset ry ja SKAL Pohjois-Suomi ry ovat tehneet asiaan liittyvän lausunnon 3.5.2024. Käytämme tätä lausuntoa pohjana antaessamme seuraavat kommentit yritysvaikutusten arviointiin.

Kommentit yritysvaikutusten arviointiin

Kohta 1

Edistää/Kaventaa yritystoiminnan edellytyksiä paikkakunnalla

Näkemyksemme mukaan, siirtyminen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen, kaventaa yritystoiminnan edellytyksiä ja sillä on neutraalinen sijaan, negatiivinen vaikutus yritystoimintaan paikkakunnalla.

On käytännössä mahdollista, että yksi yritys voittaa kaikki urakat toiminta-alueilla ja täten paikallisten pienempien jätteenkuljetusyritysten toiminnan edellytykset käytännössä lakkaavat, ainakin nykyisessä laajuudessaan.

Ei ole varsin tavatonta, että jätteenkuljetusalalla, jokin yksittäinen yritys kasvattaa omaa markkinaosuuttaan alueellisesti ja taktisesti siten, että he osallistuvat kunnallisiin jätehuollon kilpailutuksiin eri jätelajikkeiden osalta hinnoilla, missä mennään kannattavuuden rajamailla. He laskevat, että tekemällä näin muutaman vuoden, he käytännössä ajavat paikalliset pienemmät toimijat ”ulos” markkinoilta. Huolestuttaa, että näin tulee tapahtumaan alueellamme, mikäli siirrymme kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen myös sekalaisen yhdyskuntajätteen osalta.

Mikäli muutos päätetään kuitenkin tehdä, on tärkeää, että yksi yritys voi voittaa kilpailuksessa hoidettavakseen vain rajatun alueen, eikä kaikkia alueita, jotta yllä esitetyn tapaisen skenaarion toteutuminen vältettäisiin.

Perusteluissa on hyviä ja varmasti osittain myös todenmukaisia osioita, mutta totuus on, että pahimmillaan tämä päätös ja siitä aiheutuva kilpailutus voivat johtaa siihen, että meidän nykyiset paikalliset jätehuoltoyrityksemme joutuvat lakkauttamaan toimintansa.

Kohta 3

Lisää / vähentää yritysten liiketoimintamahdollisuuksia

Koemme, että asumisessa syntyvä jäte sekä kunnan hallinto- ja palvelutoimintaa koskevaa jäte, muodostavat niin merkittävän osuuden yhdyskuntajätteiden määrästä, että vaikutukset paikalliseen yritystoimintaan ovat neutraalin sijaan negatiiviset.

On totta, että liiketoimintamahdollisuudet pysyvät ennallaan, mutta pelkäämme päätöksen keskittävän liiketoimintamahdollisuuksien

jakautumista eri yritysten välillä. Tällä viittaamme kohtaan 1 antamaamme kommenttiin ja huoleen.

Positiivisiakin vaikutuksia on, kuten olette listanneet, mutta koemme todellisen huolen keskittämisestä niin suureksi, että vaaka kääntyy negatiivisen puolelle.

Kohta 4

Helpottaa/vaikeuttaa yritysten työvoiman saantia

On totta, että pitkä sopimuskausi oletettavasti helpottaa työvoiman hankintaa ja pysyvyyttä. Pitkällä sopimuskaudella voi olla kuitenkin hyvin negatiivinen vaikutus niihin olemassa oleviin yrityksiin, jotka eivät pärjää kilpailutuksessa.

Muilta osin emme näe kommentoitavaa

Asiat, joihin on arvioinnin perusteella kiinnitettävä huomiota:

Nämä kohdat ovat hyviä ja tärkeitä, mitä olette luetelleet. On tärkeää, että mikäli ”kunnallistaminen” tehdään, kilpailutus toteutetaan siten, että se antaa aidon mahdollisuuden myös pienempien yritysten pärjäämiseen kilpailutuksessa.

Ystävällisin terveisin,

Timo Tapaninen
Puheenjohtajan sijainen
vuonna 2025 aloittava puheenjohtaja
Rovaniemen Yrittäjät ry

040-6293099